

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotus taiteen perusopetuksen lain uudistamiseksi on tervetullut ja tarpeellinen. Uudistuksen keskeiset tavoitteet parantaa eri taiteenlajien opetuksen saavutettavuutta purkamalla musiikin erityisasema ja kehittää toiminnan laatua esimerkiksi tiiviimmän yhteistyön avulla ovat erityisen kannatettavia. Myös ajatus taiteen perusopetuksesta elinikäisen oppimisen mahdollistajana on hyvä, varhaiskasvatuksen mukaan lukeminen oppimäärään on positiivista.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

On selvää, että lakiehdotuksen tarkoituksena on vauhdittaa taiteen perusopetuksen uudistumista ja ohjata toimijoita vahvistamaan ja jakamaan osaamistaan ja vastuuta hallinnosta sekä toimintaedellytysten varmistamisesta. Työryhmän ehdottama siirtyminen kahdesta oppimäärästä yhteen helpottaa koulutuksen järjestäjän ja oppilaitosten hallinnointia ja viestintää. Tavoitteet ovat hyvät, mutta toteutustapa radikaali.

Muutos siirtyä kahdesta oppimäärästä yhteen on uhka taiteen perusopetuksen saatavuudelle ja saavutettavuudelle jopa Turun kokoisessa kaupungissa. Esimerkiksi Turussa kymmenen kahdestatoista koulutuksen tarjoajasta on vaarassa kadota. Näiden yleisen oppimäärän toimijoiden

mahdollisuudet kasvaa suuremmaksi ovat hyvin kapeat. On toivottavaa, että mahdollisella 10 miljoonan euron lisärahoituksella valtionosuuden piiriin pääsee merkittävä määrä uusia toimijoita muiltakin kuin musiikin aloilta. Pyrkimys luoda uusia rakenteita ja yhteistyötä oppilaitosten välille on ehdottomasti kannatettava, mutta aikaikkuna muutokseen on verrattain lyhyt.

Lisäksi on huomioitava, että Turussa valtaosa ruotsinkielisestä taiteen perusopetuksesta on keskittynyt yleisen oppimäärän yksityisiin oppilaitoksiin. Muutoksen myötä ruotsinkielisen koulutuksen tarjonta supistuu merkittävästi, ja vaarana on, ettei sen jatkuvuus rakenteellisten muutosten keskellä ole turvattu. Tämä voi johtaa siihen, että monen opiskelijan opintopolku katkeaa.

Myös opiskelijan näkökulmasta muutokseen liittyy haasteita. Yhden oppimäärän mallin myötä todennäköisesti yhä harvempi opiskelija saa tutkintotodistusta. Kun tutkintotavoite karkaa kauemmaksi (ajallisesti tai taloudellisesti), motivoituvatko opiskelijat juuri taiteen perusopetukseen muun harrastamisen sijaan? Lyhyemmätkin osallistumisjaksot taiteen perusopetuksessa opettavat opiskelijaa tavoitteelliseen oppimiseen. Oppimäärän kaksinkertaistaminen todennäköisesti vähentäisi opiskelijamääriä entisestään, jolloin yhä harvempi nuori pääsisi kehittämään taitojaan koulun ulkopuolella. Opiskelijan näkökulmasta olisi optimaalista voida poimia moduuleja tai osia oppimäärästä eri oppilaitoksista.

Lisäksi on hyvä vahvistaa tutkintotodistuksen tunnustamista ja painoarvoa toisen asteen ja/tai korkeakoulujen pääsykokeissa.

Opetushallituksen vastuulla olevien opetussuunnitelmien uudistaminen on kannatettavaa. Erityiskiitokset ansaitsee aikomus osallistaa valmistelutyössä asiantuntijoita laaja-alaisesti. Opetussuunnitelman perusteissa tulee huomioida oppilaiden moninaisuus: taustat, ikä ja oppimistyyli edellyttävät joustavaa ja monimuotoista opetusta. Osa oppilaista saattaa aloittaa varhaisessa iässä ja jatkaa pitkälle, kun taas toiset voivat liittyä myöhemmin ja osallistua lyhyempiin opintokokonaisuuksiin.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan muutetuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotus on toimiva ja mahdollistaa Turun kaupungin nykyisen mallin tarjota asukkailleen taiteen perusopetusta sekä tytäryhtiönsä että muiden yksityisten ja julkisten toimijoiden kautta, joiden merkitys monitaiteisen opetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden kannalta on merkittävä. Turun kaupunki kuitenkin katsoo, että kunnan vastuu muiden kuin omien tai valtionosuutta saavien

oppilaitosten lain mukaisesta toiminnasta on liian laaja ja tätä tulisi uudistaa. Myös maininnat hankintalain ja arvonnalisäveron huomioimisesta tulee avata yksiselitteisesti.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Turun kaupunki kannattaa mallia, joka mahdollistaa erilaisten oppilaitosten toimimisen taiteen perusopetuksen kentällä ja edistää toimijoiden välistä yhteistyötä. Lakiehdotuksen toteutuessa Turun kaupungin tulee arvioida, millä rakenteilla voidaan turvata monitaiteinen opetustarjonta, jos pienemmät oppilaitokset siirtyvät taiteen perusopetuksesta taidekasvatukseen.

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Opetussuunnitelmien uudistuessa ja toivottavan lisärahoituksen myötä on tarkoituksenmukaista, että toimijoiden edellytykset pysyvä valtionosuuden piirissä

arvioidaan ja samalla avataan haku uusille eri taiteenlajeja edustaville oppilaitoksille. Kirjaus ammatillisten, taloudellisten ja toiminnallisten edellytysten täyttymisestä järjestämisluvan saamiseksi on erittäin hyvä ja tärkeä askel laadun ja opetuksen saatavuuden varmistamiseen. Myös koulutustarpeen ja -tarjonnan huomioiminen on kannatettavaa.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Esitys koulutuksen järjestämisluvan muuttamisesta ja peruuttamisesta selkeä ja perusteltu.

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Musiikkioppilaitosten ja muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten erottelun poistaminen lakitekstistä on kannatettavaa, taiteenalojen yhdenvertaisuus tärkeää. Lisäksi muun taidekasvatuksen sekä taide- ja kulttuuritoiminnan huomioiminen esityksessä on tärkeä askel, joka vahvistaa näiden toimintojen asemaa ja tunnustaa niiden arvon taiteen perusopetuksen rinnalla.

10 § Yhteistyö**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Turun kaupunki kannattaa uutta kirjausta yhteistyön edellyttämisestä. On toivottavaa, että toimijat ymmärtävät yhteistyömahdollisuuksien moninaisuuden ja löytävät uusia innovatiivisia tapoja kehittää toimintaa opiskelijälähtöiseksi. Yhteistyö voi myös auttaa useita yleisen oppimäärän oppilaitoksia jatkamaan toimintaansa.

11 § Vastuutehtävä**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Uusi pykälä vastuutehtävästä on tervetullut ja perusteltu. Taiteen perusopetuksen uudistaminen ei synny vain lainsäädännöllä vaan myös kentällä oppilaitosten ja opiskelijoiden parissa. Resursoidun vastuutehtävän myöntäminen motivoi ja kannustaa kehittämiseen ja uudistusten läpiviemiseen kentän sisältä käsin. Monivuotisten vastuutehtävien suunnittelua on hyvä käydä avoimesti hyvissä ajoin, jotta niiden vaikuttavuus esimerkiksi alueellisesti tai valtakunnallisesti varmistetaan.

12 § Valtion rahoitus**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On perusteltua, että valtionosuusrahoitus määräytyy jatkossa yhä vahvemmin opetustuntien lisäksi oppilasmäärän ja oppimäärän suorittamisen perusteella. Tämä tukee laadukasta, tuloksellista ja saavutettavaa opetusta. Myös oppilaskohtaisen 1500 tunnin ylärajan ja saavutettavuuden huomioiminen rahoituksessa on merkittävää. Saavutettavuus olisi hyvä ymmärtää laajasti – ei vain maantieteellisesti, vaan myös sosiaalisesti, kulttuurisesti ja kielellisesti. Kriteerien soveltamisessa tarvitaan joustavuutta paikallisten olosuhteiden huomioimiseksi.

Rahoituksen ennakoitavuuden ja läpinäkyvyyden parantaminen sekä harkinnanvaraisuuden vähentäminen tukevat yhdenvertaisuutta ja oppilaitosten taloudellista suunnittelua.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Rehtorin ja opettajien pätevyys on taiteen perusopetuksen keskeinen tunnuspiirre – se erottaa sen muusta taidekasvatuksesta ja harrastustoiminnasta sekä takaa opetuksen laadun. Opetuksen vaikuttavuus perustuu siihen, että henkilöstön osaaminen kehittyy jatkuvasti taiteenalojen erityispiirteet huomioiden.

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetuksen tavoite edistää elinikäistä oppimista edellyttää läpinäkyviä, yhdenmukaisia ja oikeudenmukaisia oppilaaksi ottamisen periaatteita. Samalla tulee varmistaa lasten ja nuorten tavoitteellisen taideharrastamisen saatavuus, sillä erityisesti kasvukeskuksissa aikuisten kiinnostus taideharrastamiseen kasvaa.

Kunnan vastuu oppilaaksi ottamisessa kaipaa uudistamista tilanteessa, jossa koulutuksen tarjoaja on itsenäinen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattava oppilaitos, joka ei ole valtionosuuksien piirissä.

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kohtuullinen ja oikeudenmukainen hinnoittelu on kriittistä, jotta taiteen perusopetus on aidosti saavutettavissa kaikille. Vapaapaikkojen ja alennettujen maksujen läpinäkyvät periaatteet tarjoavat arvokasta tietoa, joka auttaa kohdentamaan rahoitusta oikeudenmukaisesti ja vaikuttavasti.

Esityksessä otetaan kantaa maksamattomien maksujen perimisestä, mutta uudistuksessa tulisi ottaa kantaa myös millaisissa tilanteissa koulutuksen tarjoajalla on oikeus irtisanoa oppilas.

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kirjaus on hyvä. Lapsen motivaation kannalta opintojen jaksottamiseen on hyödyllistä, siksi vähintään osatodistukset ovat tarpeellisia. Oppilailla on oikeus saada opintotietonsa rekisteröityä asianmukaisesti ja yhdenvertaisesti ja saada todistus suoritetuista opinnoista, vaikka ne eivät yltäisi tutkintoon asti. Osallistumistodistus toimii tässä tarkoituksessa hyvin. Lisäksi on erittäin tärkeää, että päättötodistuksen näkyvyys ja painoarvo jatkokoulutukseen hakeuduttaessa kasvaa, siksi Koski-tietokannan käyttöönottoa tulee tehostaa.

Tutkintotodistus on merkittävä asia, mutta sen myöntäjän tulisi olla ao. opetusta toteuttava oppilaitos. Kunnan velvollisuuksia koulutuksen järjestäjänä täytyy uudistaa tilanteissa, joissa koulutuksen tarjoaja on itsenäinen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattava oppilaitos, joka ei ole valtionosuuksien piirissä.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Tietojen ilmoittaminen opetushallintoviranomaisille edistää osaltaan taiteen perusopetuksen uudistamista sekä tiedolla johtamista ja kehittämistä.

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Koulutuksen sisäisen ja ulkoisen arvioinnin sisällyttäminen lakiin on kannatettavaa, sillä se vahvistaa opetuksen laatua ja läpinäkyvyyttä sekä velvoittaa järjestäjiä kehittämään toimintaansa pitkäjänteisesti. On tärkeää, että arviointituloksia hyödynnetään opetuksen kehittämisessä, ja että oppilaitoksilla on tarvittava asiantuntemus ja resurssit osallistua sekä omiin että viranomaisten toteuttamiin arviointeihin. Myös formuloidut kriteerit voisivat helpottaa oppilaitosten evaluointityön tekemistä.

Arviointitiedon tulee olla valtakunnallisesti vertailukelpoista, jotta sen avulla voidaan seurata opetuksen laatua, saavutettavuutta ja vaikuttavuutta. Tämä tukee myös kuntien päätöksentekoa, avustustoiminnan kehittämistä sekä kaupunkien välistä yhteistyötä ja vertailua.

Kunnan velvollisuuksia koulutuksen järjestäjänä ja arvioijana täytyy tarkentaa tilanteissa, joissa koulutuksen tarjoaja on itsenäinen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattava oppilaitos, joka ei ole valtionosuuksien piirissä.

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Siirtymäsäännökset ovat vaikuttavat toimivilta, joskin nopeilta. Säännökset mahdollistavat hallitun siirtymän uuteen malliin, antavat aikaa uusien rakenteiden suunnitteluun ja toimeenpanoon sekä turvaavat nykyisten toimijoiden opetustoiminnan jatkumisen siirtymäajan loppuun saakka.

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Uusi valtionrahoitusmalli, joka huomioi progressiivisesti oppilas- ja tutkintomääriä, on toimiva. Työryhmän esittämä lisärahoitus mahdollistaisi useamman eri taidelajeja edustavan oppilaitoksen pääsyn valtion rahoituksen piiriin. Olisi toivottavaa, että kaikilla taiteen perusopetusta tuottavat oppilaitoksilla olisi OKM:n järjestämislupa. Vastuutehtävät ovat toivottu lisä.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Tuominen Hilla
Turun kaupunki - Kulttuurin edistämisen palvelualue